

Promemoria angående trygghet i lokalgator

Sammanfattning

Blomsterlådor som farthinder för med sig flera positiva effekter för de område där de placeras ut. I egenskap av farthinder har de dock visat sig ha marginell effekt i jämförelse med till exempel gummigupp.

Det finns inga hinder utifrån ett trafikregleringsperspektiv att placera ut blomsterlådor. Fastighets- och gatukontorets trafikregleringsenhet har möjlighet att besluta om lämplig reglering för berörda gatorna.

Ett lämpligt tillvägagångssätt är att fastighets- och gatukontoret äger lådorna och ansvarar för att de fylls med jord samt sätts ut och hämtas in från angivna placeringar. Fastighets- och gatukontoret kan då träffa skötselavtal med de vägföreningar eller liknande som önskar få lådor inom sitt område. Genom skötselavtal kan även ekonomisk ersättning relaterad till skötsel av lådorna hanteras. Vid en sådan lösning uppstår inga rättsliga problem för upplåtelse med mera.

Bakgrund

Fastighets- och gatukontoret utreder möjligheten att som trafikdämpande åtgärder på lokalgator i staden sätta ut ”blomlådor” eller liknande alternativa åtgärder och avtala med fastighetsägare, villaförening, byalag eller annan sammanslutning om att de ansvarar för skötseln av dessa.

En del av denna utredning utgörs av en promemoria upprättad av Ramböll 2016 på uppdrag av dåvarande Gatukontoret. Ramböll redovisar bl.a. exempel från Helsingborgs stad och Gävle kommun som har arbetat med att använda blomsterlådor för trafikdämpning.

I samtliga fall har blomsterlådor använts för att dämpa hastigheten, inte för att dämpa trafikflödet som sådant. I samtliga fall har dock utplaceringen av blomsterlådor visat sig inte ha marginell dämpande effekt på hastigheten jämfört med till exempel gummigupp

De *fördelar* som har noterats med blomsterlådor är följande.

- + hög acceptans för blomsterlådorna
- + hög acceptans för hastighetsbegränsning (genom denna åtgärd med blomsterlådor)
- + blomsterlådor som farthinder bidrar till gemenskap och sammanhållning i området
- + blomsterlådor bidrar till en positiv syn på området

De *nackdelar* som har noterats med blomsterlådor är följande.

- Den faktiska hastighetsbegränsningen som uppnås är marginell
- Risk för ökad hastighet när lådorna tas bort inför vintern
- Risk för bristande underhåll av lådorna

Exempel Helsingborg stad

I Helsingborgs stad ägs lådorna och jorden i lådorna av staden. Staden bestämmer vart lådorna får placeras och ombesörjer utsättning och inhämtning av lådorna genom sin entreprenör. Staden tillhandahåller också reflexer till lådorna. Lådorna får stå ute maj till oktober. Vägföreningen el. dyl. som önskar få lådor får ansöka varje år. Staden tecknar ett skötselavtal med de som får lådor.

Exempel Gävle kommun

I Gävle kommun tillhandahåller kommunen ritningar för lådor och bestämmer vart lådorna får placeras. Vägföreningar el. dyl. som önskar ha lådor får ansöka varje år samt själv bekosta lådor, jord och växter. De får också ombesörja utsättning och inhämtning själva.

Trafikreglering

Vid avstämning med enhetschef Joakim Florén den 28 april 2020 framkom att det inte finns några rättsliga hinder för Malmö stad att genom trafikreglering möjliggöra utplacering av blomsterlådor.

Fråga om upplåtelse m.m.

I Rambölls promemoria ges exempel från två andra kommuner som har valt olika lösningar för blomsterlådor. Beroende på vilken lösning man väljer uppstår olika rättsliga frågeställningar.

I exemplet från Gävle kommun måste man ta ställning till frågan om upplåtelseavtal. För det fall staden skulle välja att hyra ut blomsterlådor infinner sig också frågor om hyra och upplåtelse.

Då staden har möjlighet att gestalta och utforma gaturummet är det möjligt att göra detta med blomsterlådor. Väljer staden att själv äga dessa uppstår inga frågor om hyra och upplåtelse. Vill man ge möjlighet för enskilda att sköta dessa lådor går detta att reglera i form av skötselavtal. Fastighets- och gatukontoret tecknar idag skötselavtal för till exempel stadsodlingar och betesmarker inom de kommunala naturreservaten. Om man avser att välja att möjliggöra utplacering av blomsterlådor med skötselavtal föreslås att det först tas fram några enkla rutiner och en avtalsmall för att säkerställa att den kommunala likabehandlingsprincipen upprätthålls.

Malmö den 29 april 2020

Christine Andersson

Stadsjurist